

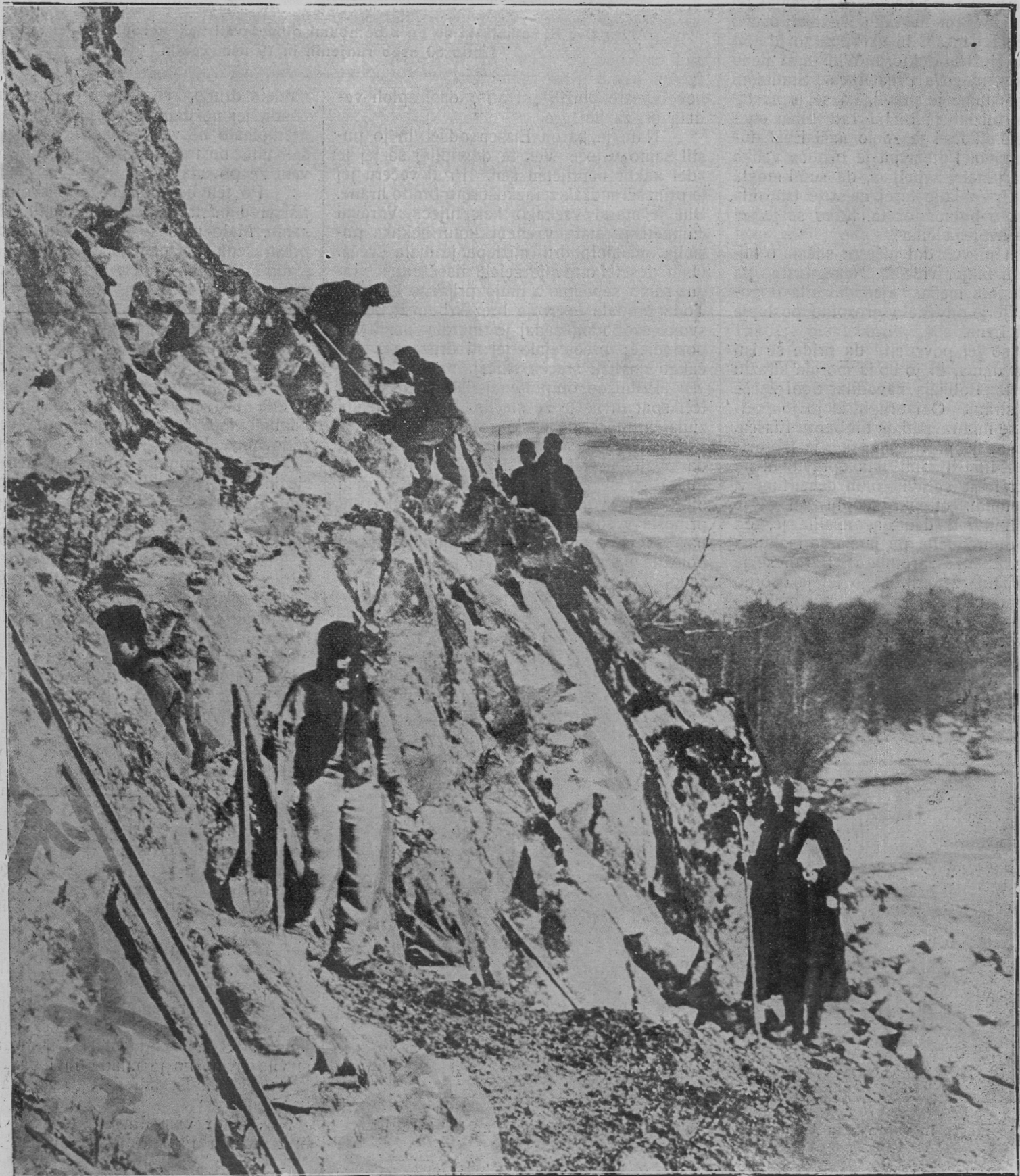
TEDENSKA SLIKE

Štev. 24.

V LJUBLJANI, v sredo 30. junija 1915.

Leto II.

Z bojišča na Goriškem: Naše predstraže v goriškem gorskem zakotju.

W. G. Appleton:

23. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Brez najmanjšega obotavljanja je sledila mojemu zdravniškemu ukazu. Ampak kako sta se začudili Lucy in Helena, kako veselo ste bili iznenadeni, ko sem v slovo objel Marcelo, svojo nevesto, in jo poljubil. Dame so potem skupno ostavile sobo; toda Helena se je kmalo zopet vrnila. Pravkar sva začela z Mortimerjem pripovedovati jej vse dogodljaje, ko je tiho potrkal na hišna vrata. Nekoliko presenečen sem šel sam odpirat. Bila je služkinja Eliza, ki smo popolnoma pozabili nanjo in ki je sedaj srčno prosila, da bi smela vstopiti. Helena se je ogorčena zdrznila in je hudo gledala, ko sem pripeljal nesrečnico v sobo; toda kratka pojasnitev dogodkov in pa očitno kesanje sta kmalu premagala njeno mržnjo, in bili smo vsi zadovoljni s predlogom, da nam natančno razloži vso nesrečno dogodbo.

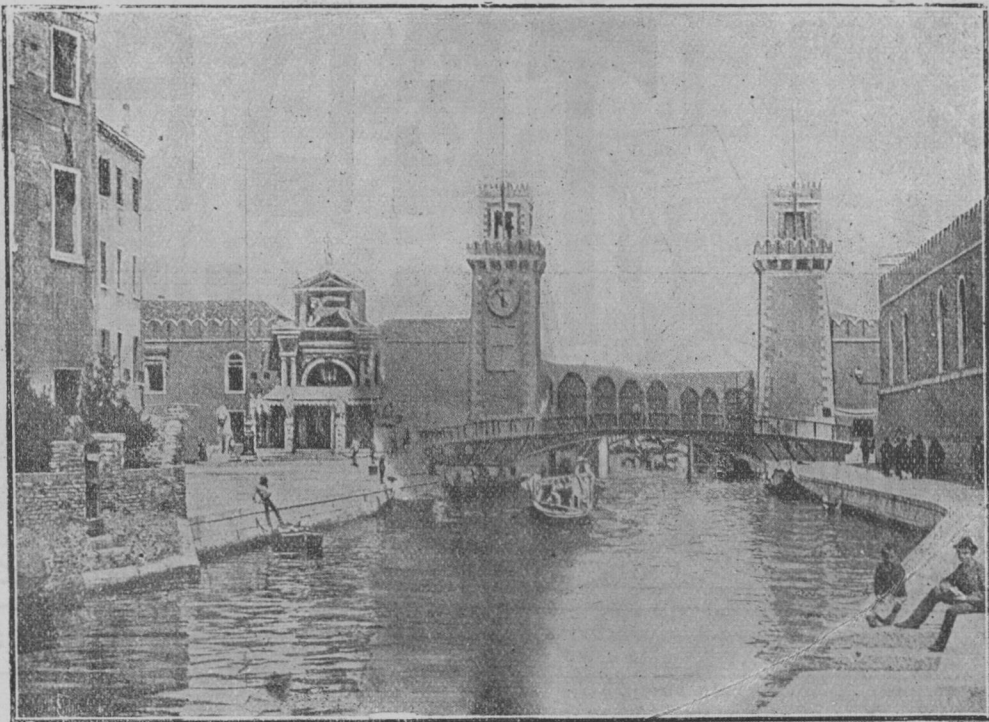
Vsa zadeva je bila precej enostavna. Onega dne po Marcelinem tajinstvenem prihodu jo je neki tujec nagovoril; ponujal jej je deset funtov kot nagrado, če takoj ostavi svoje službeno mesto in skrbi za to, da bo sprejeto v službo doktorja Williamsa neko drugo dekle, njegova prijateljica. Slutila ni nič hudega; tujec je pravil, da se je nastanil tukaj v bližini in bi bil rad blizu svojega dekleta. To se je zdelo naši Elizi docela razumljivo. Potem pa je bila še velika svota denarja tako zapeljiva, da se ni mogla ustavljati. Privolila je torej in si je izmislila ono povest o bolnem očetu. Kako se je sedaj kesala svojega čina!

Potem ni več dni ničesar slišala o tujcu in ga ni nikjer videla. Nekega dne pa jo je srečal na mestu, kjer sta bila dogovorjena in jo je odvedel v grozotno poslopje v Millfield Lane.

Tam so jej povedali, da pride še isti večer neka dama, ki jo bode morala stražiti in jej streči. Poblížja navodila dobi že še od druge strani. Oni drugi, ki jo jo podučil, kako se ima ravnati, je bil baron Eissen.

Kako se je prestrašila, ko je izpreviedela, s kakšnimi ljudmi ima opraviti in na kakšno pot jo je spravilo onih deset funtov. V svoji neumni, otroški zaupljivosti se je dala preslepiti od denarja, mislila je, da celo stori dobro delo, pa je padla mahoma in nevede v mreže zarotnikov. Baron se je ni niti najmanjše ženiral, nego jej je osorno in naravnost ukazal, da ima brezpogojno ubogati ter da poplača vsak najmanjši poizkus izdajstva s smrtjo.

Ubogo, nevedno dekle je zašlo v strážno zagato. Ker ni vedela nikakega izhoda, je seveda slepo vse obetala, kar so zahtevali od nje ter je celo sveto prisegala, da

Arzenal v Benetkah, ki so ga z bombami obmetavali naši aeroplani; pri tem je bilo 80 oseb ranjenih in 19 usmrčenih.

hoče zvesto služiti „stvari“, dasi sploh vedela ni, za kaj gre.

Nato je baron Eissen odšel in jo pustil samo v ječi. Ves ta dogodljaj se jej je zdel kakor neprijeten sen. Proti večeru jej je prinesel možak z razkuštrano brado hrane. Biti je moral vsekako kak tujec. V revni čumnati je stala v enem kotu nekaka postelja, na polpodrti mizi pa je stala sveča. Onih deset funtov je želela tisočkrat k vragu, samo sebe pa v mojo prijazno kuhinjo. Toda prodala je svoje brezskrbno življenje, svojo svobodo, sedaj je morala nositi zle posledice; preostajalo jej ni družega kakor čakati na kak srečen slučaj.

Približno ob pol enajstih, hotela je baš leči spat in se je že slačila, ko je zaslišala zunaj hrup. Urno se je zopet oblekla in je tekla vsa prestrašena in trepetajoča k oknu, da pogleda, kaj se vrši zunaj. V tem trenutku so se že odprla vrata in — verjela ni skoraj svojim očem — dva moška sta prinesla v sobo damo, ki jo je videla pred par dnevi v mojem stanovanju in sta jo položila na postelj. Tretji je prinesel nekak zavoj. Da je dama mrtva ali nezavestna, je bilo videti takoj na prvi pogled.

Baron Eissen jej je stvar takoj in brez okolišev razložil.

„To je ona dama, ki vam jo hočemo zaupati,“ je dejal. „Ta hip ni popolnoma zdrava, a to bo kmalu bolje. Obleko, ki jo ima na sebi, potrebujem; tu v tem zavoju

najdete drugo, ki jo lahko obleče. Kadar se zbudi, jej ne dajajte nikakih pojasnil. — Vi kratkomalo ne veste ničesar. Če bi poizkušali uiti, bosta kaznovani obe, kako, sem vam že povedal.“

Po teh besedah se je s svojimi tovariši vred odstranil ter jo je pustil z Marcelo samo. Malo nato se je Marcela zbudila vsa prestrašena in zmedena. Kaj se je zgodilo z njo? Kje je? Kateri vrage so jo dobili v svojo oblast? Skoraj blazna od strahu je strmela na gole stene, na umazana tla, na beraško pohištvo, na edino luč na surovo zbiti mizi te na dekle, katerega obraz se jej je zdel čuden, a vendar nekam znan.

Kaj naj pomenja vse to? Spomnila se je, da je sedela še pred nekaj urami v udobni, lepi sobi v Richmondu, vesela in zadovoljna. In sedaj, kje je sedaj?

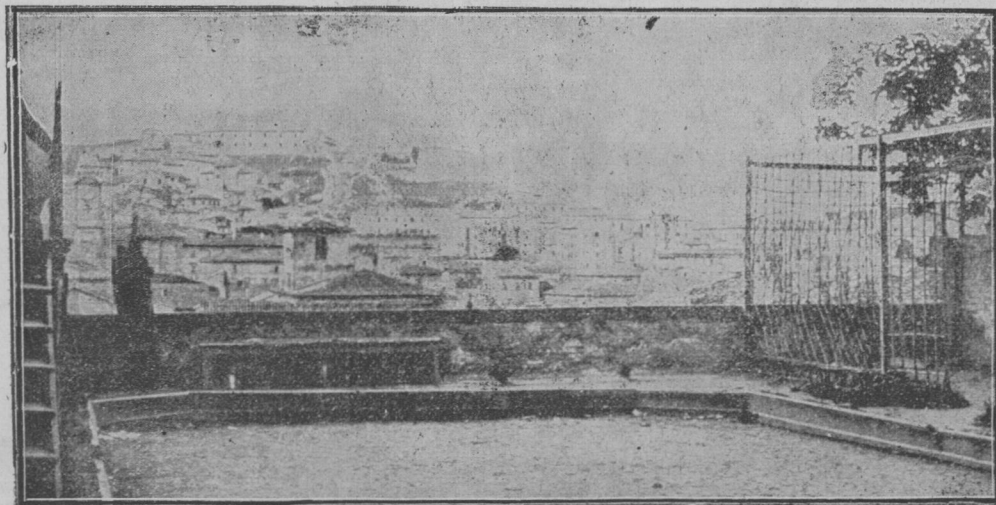
Vse je moralo biti grd sen. Toda služkinja jej je vkljub strogi prepovedi v toliko pojasnila zadevo, da ni mogla več biti v dvomih glede grozote svojega položaja. In prevladal jo je strašen obup.

Dekle je vse poizkusilo, da bi jo pomirilo, toda zaman. Tako sta prešla dva dneva in dve noči. Čudni ljudje so prihajali in odhajali. Dekle je vedno pazilo, kdaj bi mogli uiti, toda nudila se ni niti najmanjša prilika. Marcela je bila vsa zlomljena, tako da se je dala mirno in brez ugovora preobleči. Vzeli so jej tudi kožuh. Denarja ni imela pri sebi.

Pozno popoldne družega dne se je pojavil zopet baron Eissen. Njegovo vedenje je bilo bolj grozljivo kakor kdaj prej. Sedaj se ni prav nič več pretvarjal nego se pokazal v vsej svoji veličini. Marcelin oče se mu je na nekak način izneveril — prelomil je sveto prisego — ter je nekoga bridko razžalil; in sedaj naj se njegova hči pokori za njegov greh. To stori prav lahko, treba jej je samo podpisati neko listino, potem more iti, kamor hoče.

Toda Marcela tega ni hotela storiti. Nato je izjavil, da je stavil ta predlog samo v njenem lastnem interesu. Njemu da je popolnoma vseeno, ali podpiše ali ne. S tem, da izgine s sveta, bo dosežen prav isti namen. Samo škoda bi bilo izbrisati jo iz števila živih, ko je mlada in lepa. Še enkrat: ali podpiše, ali ne? — Ne, na noben način ne!

„Kakor vam drago,“ je dejal hladno, in z vražjim nasmehom na svojem hudob-

Laško mesto in vojna luka Ankona, ki ga je bombardiralo naše bojno ladjevje dne 26. maja t. l.

nem obrazu je ostavil sobo.

Kake pol ure pozneje je prinesel neki moški mleka in hleb kruha. Iz njegovih besed je mogla povzeti, da ne sme niti trenutka več držati križem rok, nego se mora čimprej odločiti za kaj.

Potem se je znočilo. Pod varstvom teme se je splazilo dekle skozi hišna vrata, ki so ostala odprta, na vrt. Toda delo se je, da sta visoki zid in zaklenjena vrtna vrata zabranjevala vsakršno zvezo z vnanim svetom. Že se je hotela zopet umakniti ter se vrniti z nevarnega izleta nazaj v hišo, ko je zaslišala od daleč človeške stopinje. Prihajale so bližje in bližje. Dekle je takoj sklenilo, da mora obrniti pozornost nase, naj velja karkoli. S pridruženim glasom je klicala mimoidočega. In glej, odgovoril je. Prosila ga je prav lepo, naj pride k vratom, kamor je potem tudi sama hitela. Uspeh njenega pogovora je znan iz pripovedovanja vrlega malega junaka Watsona.

Vrnivša se v hišo je našla služkinja Marcelo ležečo na postelji, umirajočo. Kakor je dokazovala prazna čaša, je pila malo prej mleko iz nje.

Dekleta se je polotil blazen strah; hotela je zbežati na vsak način. Pri vratih pa jej je že stopil Eissen z dvema drugima moškima nasproti.

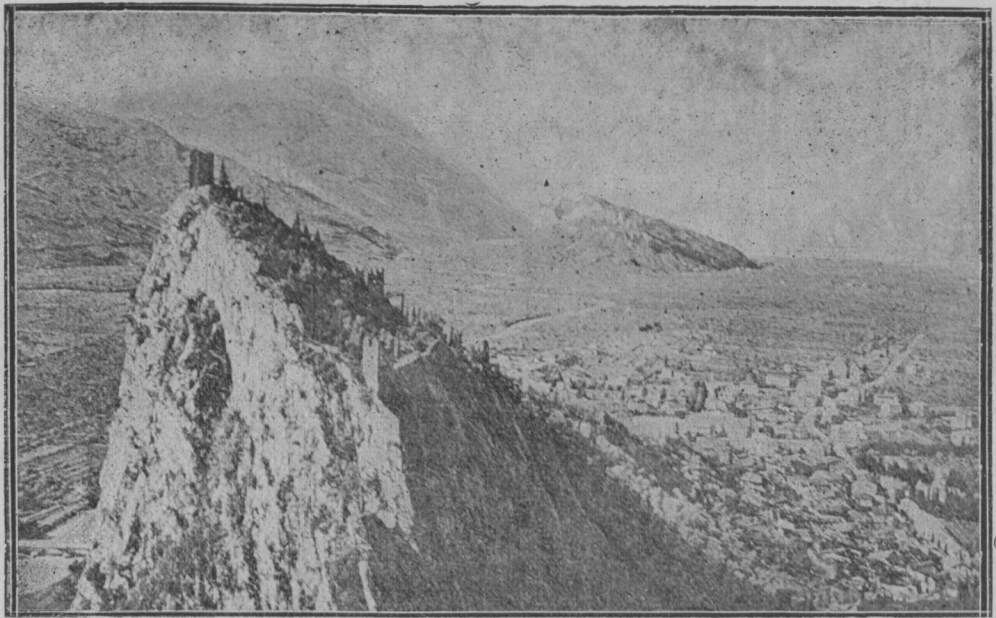
„Nazaj!“ je zakričal; „ne drznite se prestopiti tega praga, sicer je bila vaša zadnja ura“. Potem se je ozrl po Marcelinem ležišču. „Zopet slabo, kaj?“ je vprašal. Potem se je obrnil k svojemu pomagaču in je dejal: „Sama je kriva, saj ni hotela drugače.“

Nato so vsi trije ostavili sobo, zaklenili so vrata in so šli v neki drug prostor. Nesrečnici sta ostali sami. —

To so bili strašni doživljaji dekleta dotlej, dokler nismo mi prihiteli na pomoč.

Ko je Eliza končala svojo pripoved, jej je rekla Helena, naj gre gori v svojo čumnato ter naj ostane — vsaj začasno — pri nas. S pogledom, polnim zahvalnosti se je odstranila.

Mi trije — Mortimer, Helena in jaz — smo ostali še dolgo pokonci ter smo razglabljali svoj položaj. Končno smo sklenili, da je pač najbolje, če se z Marcelo čim preje poročim ter prepustim slučaju nadaljno razrešitev uganjke. Iz izjav Lucy Beltonove je bilo možno povzeti, da Marcela ni imela niti pojma o pismu, ki ga je pisal njen oče meni. Vsekakor smo se mogli s

Južnotirolsko mesto Arco v okraju Rive, zdravilišče severno Gardskega jezera. Grad so l. 1797 porušili Francozi.

precejšnjo gotovostjo nadejati, da mi je naklonjen in bi ne nasprotoval najini zvezi.

V tej veri in v nadi, da najdemo tudi še pismo, ki nam mora razkriti vso tajnost, smo sklenili tudi mi ta dogodkov polni dan in smo legli spat.

ŠESTNAJSTO POGLAVJE.

Drugega jutra je kazala Marcela zopet svoj navadni veseli obraz. in ves srečen sem bil, ko sem gledal blaženost Marcelino in Lucijino, da sta po toli dolgi ločitvi zopet združeni pod mojo gostoljubno streho. Čisto pozabil sem, da naših skrbi še ni popolnoma konec. Toda kmalu sem se zavedel iz svoje srečepolne zmedenosti. In nekega dne sem prosil svojo ljubljeno, naj mi pove svoje zadnje doživljaje. Marcela mi je rada ustregla ter je pripovedovala sledeče:

Tistega dne, ko je Marcela ostavila hotel Cecil, je najela izvoščka, ki naj bi jo odpeljal v bolnico sv. Jerneja, da bi mi izročila po naročilu svojega očeta njegovo pismo in denar. Ker me ondi ni našla, je vprašala, kje stanujem ter se je nato z izvoščkom odpeljala na kolodvor Waterloo, ter odondot z vlakom v Richmond. Hotela je očetovo naročilo čim preje izvršiti, ter se

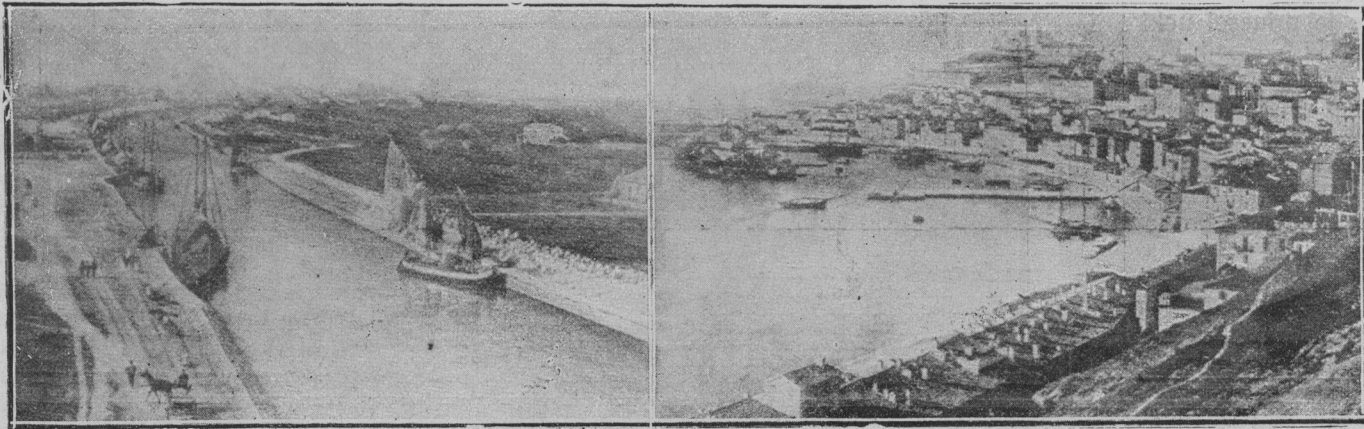
odgovornosti za denar in pismo takoj iznebiti. Dobro se je spominjala, kako je dospela na richmondski kolodvor, kjer je vprašala za bližnjico do mojega stanovanja. Tudi se je mogla nejasno spominjati, da je bila zavratno napadena; vse ostalo — dotlej, da se je v mojem stanovauju iz omedlevice zbudila — pa je popolnoma izginilo iz njenega spomina. Na prsih je imela zavitek z denarjem, ki smo ga našli pri njej; kam pa je izginilo še eno pismo, namenjeno zame, pa ni vedela. Le toliko se je spominjala, da ji je oče pred odhodom z doma zabičaval, naj pazi na pismo, ker je največje važnosti ter da ga moram jaz vsekakor dobiti v roke. Kaj je bilo v pismu in kako je moglo izginiti, pa se ni moglo razložiti.

Gotovo je bilo torej, da ji je bilo pismo vzeto na poti z richmondskega kolodvora do mojega stanovanja, — to pa se je moglo zgoditi pač le med roparskim napadom in v času, ko je ležala nezavestna na tleh. Toda, kako da ji je vzel ropar le tisto pismo, ne pa tudi denarja? — Ali je ropar vedel, kaj je v pismu ter mu je bila njegova vsebina važnejša kot velika vsota na njenih prsih? Ali je bila v pismu kakšna posebna skrivnost, — za roparja nevarna izpoved ali kaj takega, kar bi moglo širokorazpredeno zaroto razkriti in meni izdati imena glavnih zarotnikov, tako da je bilo treba tisto pismo za vsako ceno uničiti? Seveda, v tem slučaju je bilo uničenje take skrivnosti za roparje večje važnosti, kakor še toliko denarja. Ali zakaj sta se potem Bertholdi in Eissen toliko trudila ter vprizarjala tako nevarne manipulacije, da bi prišla do Marcelinega denarja? To mi je bilo nejasno. Tudi poskus, umoriti Marcelo, je bil nerazumljiv, če so zarotniki že imeli Garcijevo pismo v pesteh.

(Dalje prihodnjic.)

Naši vojaki na maršu proti laški meji, vriskajo in pojo in občinstvo jih burno pozdravlja.

Morski zaliv laške luke Rimini in pogled na luko v Anconi. Obe luki je obstreljevalo naše morsko brodovje.

Mesto Ljubljana za časa vojne.

Iz dobe, ko so napoleonske armade obiskale slovenske dežele, vemo Slovenci največ iz malih V. Vodnikovih „Novic“. Kleinmayerjevega časopisa „Laibacher Zeitung“ ni dobiti danes popolnega v nobeni javni niti zasebni knjižnici več, a tndi drugi arhivski viri so zelo nedostatni in pomanjkljivi. Izčrpne zgodovine o dobi Napoleono- vih vojsk na Slovenskem nimamo še doslej, dasi je minilo odtlej že nad 100 let. Poročila, članki, arhivski izpiski in razna ustna izročila so raztresena po nešteti slovenskih, hrvatskih in nemških časnikih in zbornikih. Ni se pa še našel zgodovinar, ki bi bil vso to tvarino zbral in obdelal. Tudi dr. Gradnova zgodovina, ki jo izdaja pravkar Družba sv. Mohorja, je v svoji zasnovi preozkega okvira, da bi mogla v tem oziru za- doščati.

Sedanja doba je glede časopisov bo- gatejša, in ker se zbirajo tudi vse tiskovine, zasebna pisma vojakov in dr., bo bodočim zgodovinarjem o l. 1914 in 1915 delo lahko. Gotovo izide po vojni cela vrsta „Spomi- nov“, ki jih spišejo in izdajo ne le prvi državniki, politiki, poveljniki, razni častniki, časnikarji in pisatelji-vojaki, nego tudi pri- prosti vojaki in državljani. In takrat zvemo vso resnico.

V sedanji dobi je zopet Ljubljana sre- dišče zanimanja vsega slovenskega naroda.

Ljubljana stoji na čelu patrijotizma Sloven- cev, a tudi glede oskrbe prebivalstva z ži- vili in podporami stoji Ljubljana pred vsemi drugimi slovenskimi občinami. V Ljubljani se je takoj v prvih vojnih tednih dejansko poskrbelo za družine in bližnje sorodnike v vojsko poklicanih mož. Družine so ostale brez rednikov, a ljubljanska občina jim je priskočila na pomoč nemudoma, v nešte- vilnih slučajih po več mesecev prej, kakor se jim je nakazala državna vojaška podpora. Med družine vojakov se je tekom 11 mese- cev vojne razdelilo okoli 16000 K. podpor ter se je vrhu tega razdalo med žene voja- kov okoli 5000 K. kot predujme proti po- vračilu iz kasneje dovoljene državne pod- pore. Zaradi podražanja živil za 100—300 odstotkov se je seveda beda v itak ubožnih slojih izdatno povečala, in mestna občina je tudi iz svojega ubožnega zaklada žrtvo- vala ogromne vsote. Ko so postale cene živil na javnem trgu za ubožno prebivalstvo neznosne, se je mestna občina preskrbela s testeninami, krompirjem, fižolom, rižem, ješ- prepnjem, mastjo, petrolejem in z moko ter je otvorila na Turjaškem trgu v bivšem Ka- toličkem domu mestno vojno prodajalno ter obenem tri mestne vojne pekarnice.

Ljubljansko prebivalstvo dobiva tako dobra živila po nakupni ceni, ki je 20—50 odstotkov nižja kot tržna cena ter uživa mestni vojni kruh, ki je po splošni sodbi najboljši med vsemi vrstami, kar se ga pe- če danes v mestu. Da pride ta občinska skrb za cenena živila na korist res le rev-

nejšim slojem, je vve- del mestni magistrat uradne nakaznice, ki jih dobe le družine omejenih dohodkov, brez imetka in z več- jim številom otrok. Kako velikanski po- trebi ustreza mestna vojna prodajalna, se more videti vsak dan na Turjaškem trgu, kjer se prerivajo cele trume kupcev, čakajo- čih po ure in ure, do- kler ne pridejo na vrsto.

Toda mestna ob- čina je storila še več: najrevnejšim slojem

nakazuje mestni magistrat po dvakrat na mesec nekatera živila povsem brezplačno, v kratkem pa se namerava otvoriti mestna vojna ljudska kuhinja na Dunajski cesti, kjer bo dobiti za mal znesek okusen obed.

Tako vlada v Ljubljani tudi med voj- no red brez razburjenj, in skrbnost občin- skega sveta za mestne ubožce je resnično vzorna. Tudi to zabeleži zgodovina na čast upravi slovenskega središča — slovenske Bele Ljubljane.

100 letnica bitke pri Wa- terloou.

Stoletnica bitk pri Waterloo in Belle- Alliance je bila dne 18. junija 1815, tega zadnjega akta drame, v kateri je igral ve- liki Napoleon tako važno ulogo in kjer je na krvavem bojnem polju ugasnila njegova moč in slava. Zmago so takrat dosegle Anglija, Prusija in Holandska. Kdor hodi danes po stari cesti Belgije k Waterloo, vidi velikansko piramido takozvanega lev- jega griča. Po 226 stopnicah se pride na 45 metrov visok grič, na katerem je postav- ljen 28000 kg. težak lev. Anglež Wellington in Nemeč Blücher sta dobila bitko, ki je končala svetlo zvezdo Napoleonovo. Nikdar ni Anglija pozabila, da jo je pravzaprav Blücher rešil poraza, a sedaj se je obrnila bivša zaveznica proti Napoleonu proti Nem- čiji in z njo zavezani Avstriji. Takrat, leta 1815., je hotel Napo- leon Blücherja in Wel- lingtona posamezno poraziti. Imel je nam- reč manjšo vojsko kot nasprotnika. Res je porazil Angleže pri Gaappe, Blücher pa je bil istočasno pri Lignyju premagan. Potem se je obrnil Napoleon še enkrat proti Angle- žem ob cesti Mont St. Jean ter je postavil svojega generala Grou- chyja Blücherju na- sproti. Vendar je Blü- cher zabitega Grou- chyja prekanil, ker mu je pustil nasproti le malenkosten del ar- made, sam pa se je v odločilnem trenutku pridružil Wellingtonu. Napoleon je prepozno popoldne napadel An- gleže. Ob 5. popoldne so že pruski topovi obstreljevali Napo- leonovo gardo. Ob 8. zvečer je Ziethenov

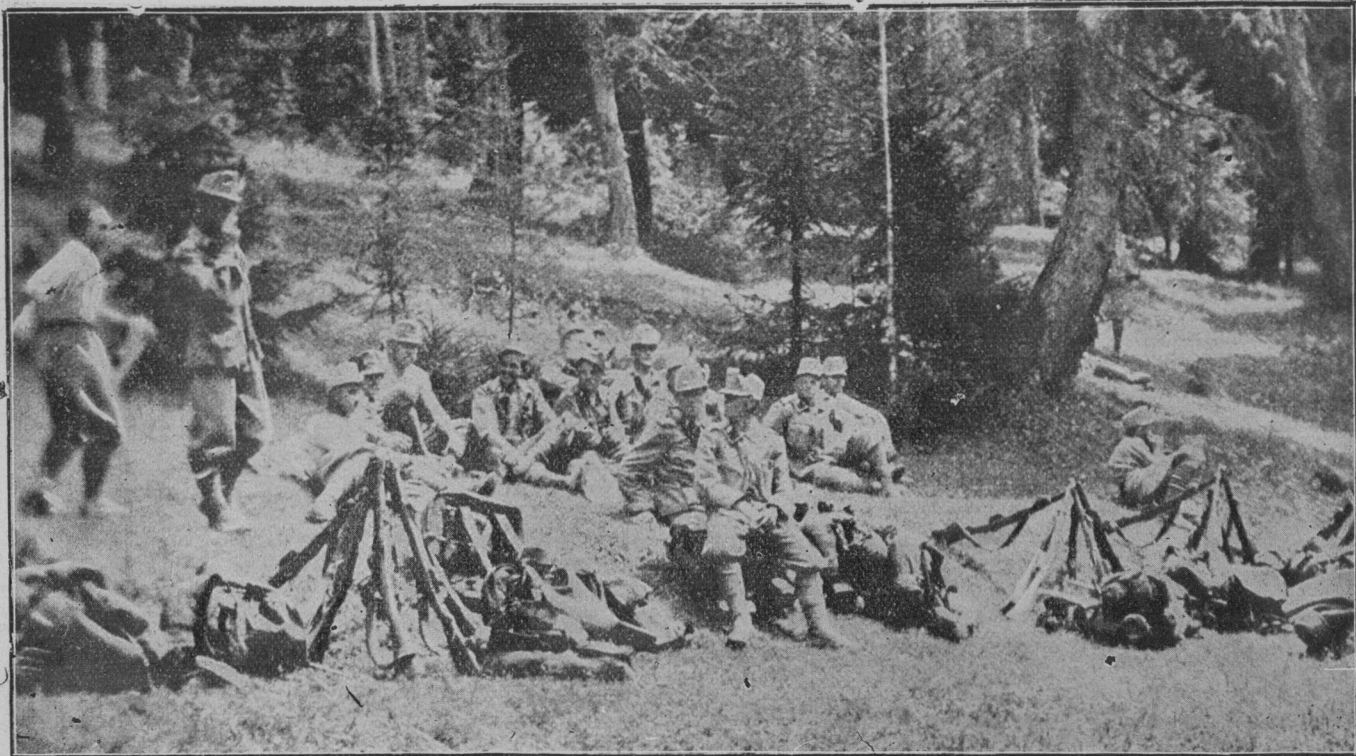
kor odločil bitko. — Zmaga je bila dosežena. Wellington je imel poleg Angležev Hanoverance, Brunšvičce, Belgijce in Nizozemce na svoji strani, poleg tega ga je podpiralo še okrog 30000 Prusov z 38 topovi. Na bojišču je ostalo 25000 Francozov in 22000 zaveznikov. — Kmečka hiša, kjer sta se sestala Blücher in Wellington ob pričetku zasledovanja, je tvorila dolgo časa nekako božjo pot vseh potujočih Angležev. Pri Plancenoitu je spomenik pruskim častnikov, pa tudi drugi zavezniki so postavili spomenike. V Hanovru in na Brunšviškem so postavili nekake spomenike v spomin na bitko pri Waterloo in v Londonu je postavil Wellington, imenovan „železni vojvoda“, ki je preživel svojo slavo do leta 1852., velikanski spomenik, ki naj bi bil trajen spomin na prijateljstvo Anglije z Nemčijo. Kako so se časi izpremenili!

Lvov zopet naš!

(Kako smo ga izgubili in iznova osvojili.)

Po več kot devetmesečnem ruskem gospodstvu so sedaj naše hrabre čete v zvezi z močnimi četami našega zaveznika zopet priborile glavno mesto Lvov.

Meseca avgusta 1914 so imele naše čete v Galiciji nalogo, da pritegnejo nase kolikor mogoče močne dele ruske armade in zabranijo napad v Nemčijo, da bi nemška armada neovirano vršila svojo nalogo na zahodu. Temu namenu je služil tudi sunek obeh naših armad Dankla in Auffenberga proti severu in severovzhodu, ki je privedel do zmagoslavnih bitk pri Krasniku in Komarowu. Med tem so pa vdrle močne ruske sile čez Brody, Tarnopol in Zbrucz v vzhodno Galicijo. Rusi so 21. avgusta preoračili Zbrucz, dne 23. dosegli Sereth in 25. Stryj. Dne 26. avgusta sta se spopadla oba nasprotnika pri Busku in zahodno od Zloczowa. V teh bojih so se odlikovali prav posebno naši slovenski polki. Večina junakov, ki so padli v Galiciji, so našli častno smrt v teh krvavih borbah. Tu je bilo tudi največ naših ranjencev. Najprej je moral nazaj sedmograški armadni zbor, nato Lvovski in končno (28. avgusta) pri Gologoryju tudi graški armadni zbor, kjer je večina slovenskih polkov. Postavili so se v nove postojanke pri Lvovu in za Gnilo Lipo pri Przemysla-

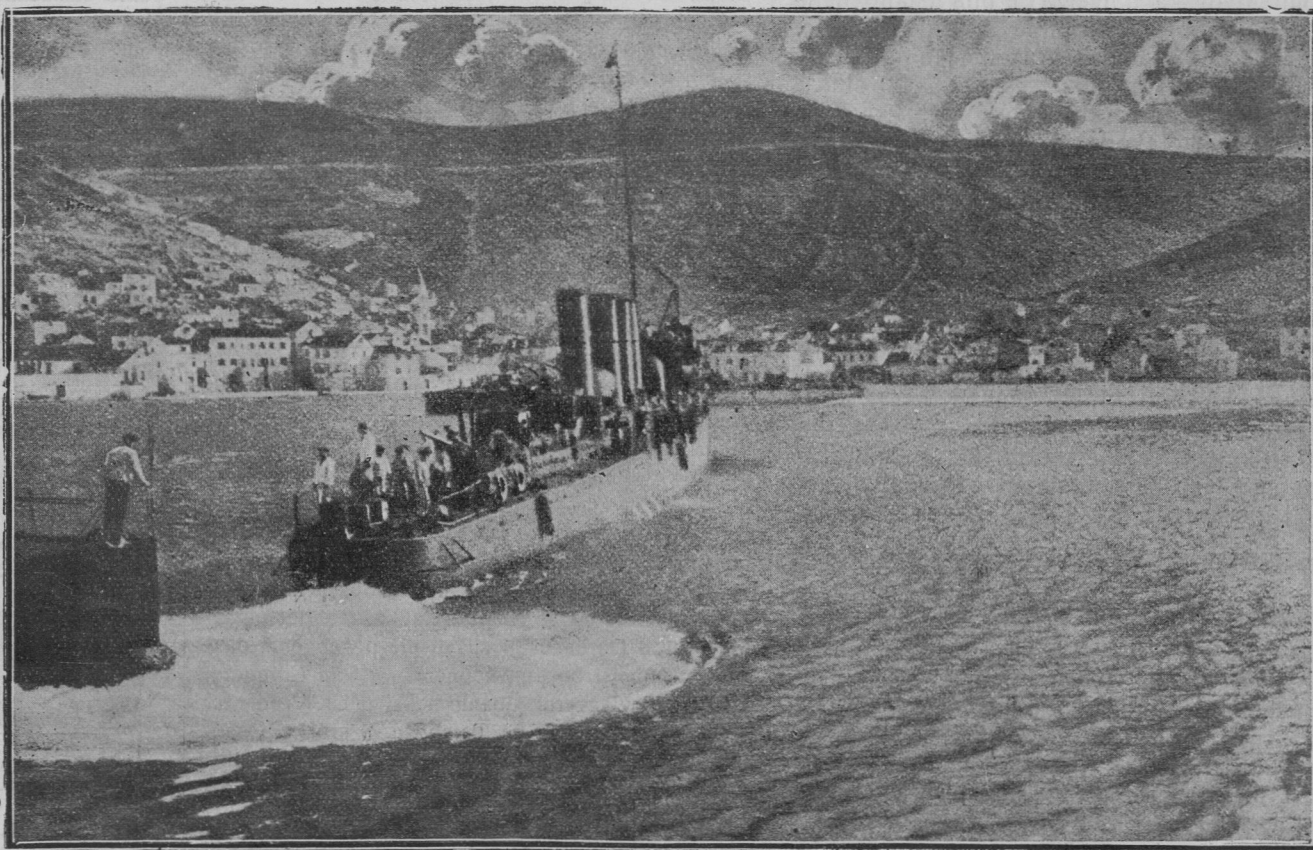
Naši vojaki na počitku med maršem.

nyju, kamor so došli neovirani od sovražnika. Drugi dan, 29. avgusta, so Rusi zopet napadli postojanko naše armade. Tu se je odločilo naše vojno vodstvo, da nudi našim četam prepotrebni počitek, da žrtvuje Lvov. Lvov je vojno vodstvo prepustilo zato, da obvaruje mesto, ki je bilo le slabo zavarovano, pred škodo. Naše cete so izpraznile Lvov dne 2. septembra in pozno zvečer dne 3. septembra so mesto zasedli Rusi.

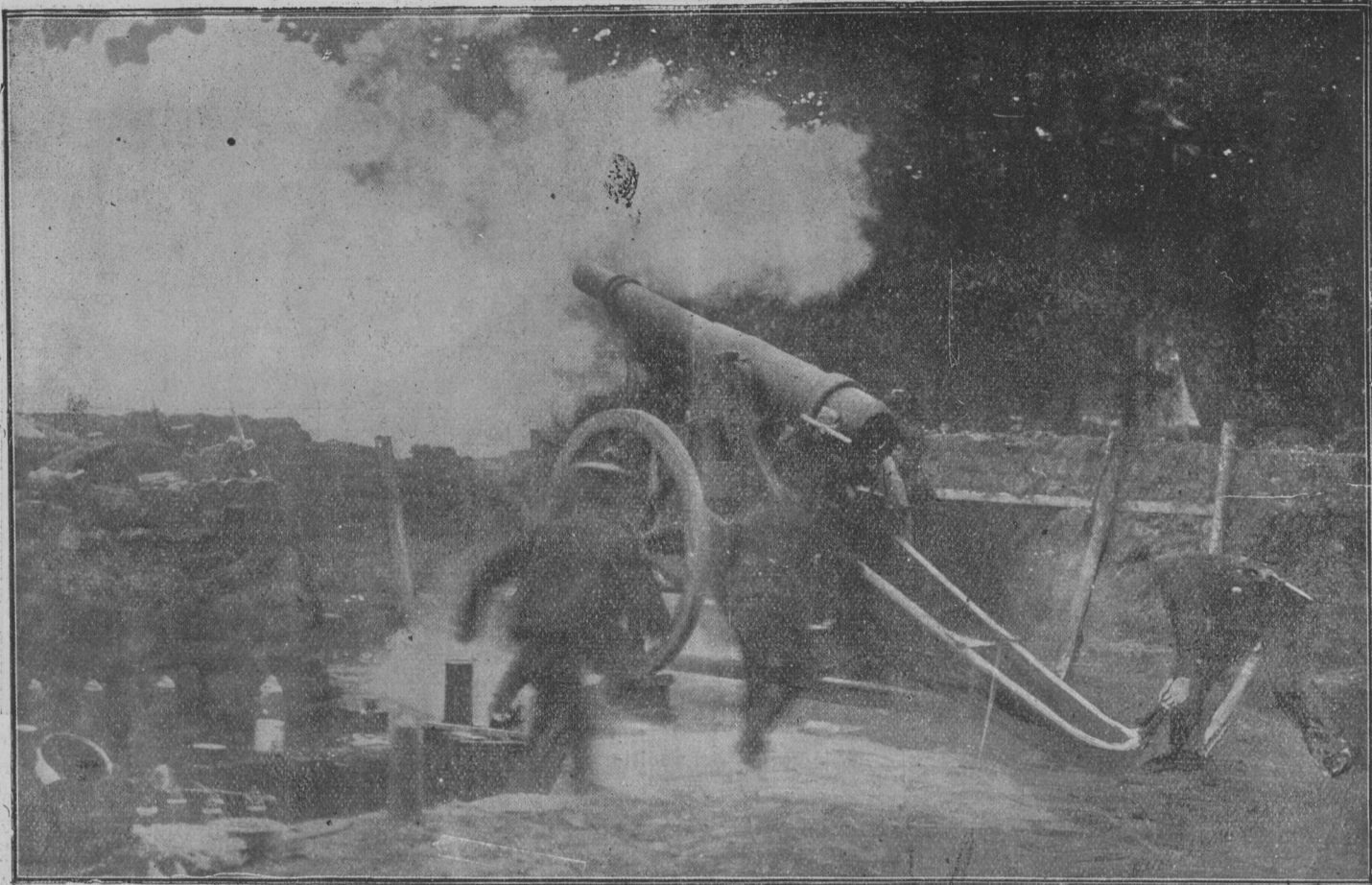
Naše armade so se umaknile deloma na zahod, deloma pa so se začeli zimski boji za Karpatе. Končno so naše zahodnje armade pri Limanovi prodrle rusko črto in porazili vojsko Radka Dimitrijeva. Nato so se Rusi začeli umikati s in izpod Karpatov. Naše armade so pritisnile za Rusi od zahoda in juga proti vzhodu. Pri Tarnowu so bili Rusi iznova premagani, na kar se je začelo splošno umikanje ruske armade proti vzhodu. Mesto za mestom je padalo v našo oblast. Tarnow, Rzeszow, Jaroslaw, Droho-

bycz in Stryj so postali zopet avstrijski in končno je padel tudi Przemysl v naše roke. Potem je bila ruska usoda neizbežna; zaman so se branili Rusi, padel je Stanislaw, Grodek, Komarno, Żolkiow in nazadnje, 22. t. m. tudi Lvov.

V tem trenutku je umestno, da si predočimo Lvov preteklosti in sedanosti. Danes nad 220.000 prebivalcev (86% Poljakov, 12% Rusinov in 2% Nemcev) broječe glavno mesto Galicije je zgradil krog leta 1250. knez Lev ob vznožju gradu, ki je bil zgrajen kot trdnjava proti tatarskim vpdom; leta 1340. je osvojil Lvov poljski kralj Kazimir Veliki. Ležeč ob važni, z vzhoda v Evropo vodeči trgovinski cesti, se je Lvov že zgodaj razvil v mogočno trgovinsko mesto. Dolgoletni, dasi hrabro prestani boji s Tatari in kozaki in porušitev mesta po švedskem kralju Karolu XII. (1704) so povzročili, da je Lvov izgubil pomen kot trdnjava in trgovsko mesto.

Naše torpedovke na Adriji se vračajo z zmagoslavnega napada na italijansko obal.

Naš top na obmejni utrdbi, naperjen proti bližajočim se Lahom.

O priliki delitve Poljske (1772) je postal Lvov glavno mesto avstrijske gališke kronovine. Mesto ima mnogo znamenitih stavb, v prvi vrsti cerkvá. Rimskokatoliška stolica je gotična stavba, armenskokatoliška stolna cerkev, ki je bila zgrajena v 14. stoletju, je posnetek katedrale v Ani (Armenija), rusinska katedrala sv. Jurija iz 18. stoletja, je mogočna kupolska zgradba v plemenitem rokoko. Razen tega je v Lvovu še mnogo drugih lepih cerkvá. Na znamenitem glavnem trgu, ki ga obdajajo stoletja stare hiše, stoji mogočna mestna hiša s 65 metrov visokim stolpom. Novo mestno gledališče je bilo zgrajeno pred 15 leti v renesančnem slogu. Lvovska univerza je bila ustanovljena leta 1661.; pred izbruhom sedanje vojne je štela 5500 slušateljev. Razen tega ima Lvov tehnično visoko šolo s skoraj 2000 slušatelji, živinozdravniško visoko šolo, kadetno šolo, trgovsko akademijo ter mnogo srednjih, meščanskih in ljudskih šol. Lepe so stavbe trgovske in obrtne zbornice, glavne pošte, avstro-ogrsko banke, državnoželezniškega ravnateljstva in druge. Znamenit je muzej. Dalje je v Lvovu cela vrsta spomenikov: kralja Sobieskega, poljskih pesnikov Mickiewicza, Fredra, Njejskega itd. Poseben kras dajejo mestu lepi nasadi. Krog Lvova je mnogo gozdov, ki so postali žrtev ruske invazije, letovišč in zdravilišč. Mesto ima pet kolodvorov in razsežno cestno omrežje. Ker se ruske čete umikajo zdaj dalje proti meji, bo kmalu vsa Galicija zopet avstrijska.

Minola tedna.

Laška ofenziva je ostala doslej, po preteku prvega meseca, na vseh točkah brez uspeha. Italijani so že večkrat naskočili našo bojno črto ob Soči, a so bili vedno s težkimi izgubami odbiti. Pri Plavah, Ronkah, Tržiču in Naborjetu so izgubili Lahi že strašno mnogo ljudi. Tudi na skalovitem pogorju Krna in ob Bovcu so se razbili laški navalni ob nepopisno hrabrem odporu naše vojske. Zlasti slovenski in hrvaški polki se odlikujejo. V ozemlju Plöckena, Črnega vrha, na južnem Tirol-

skem in ob koroško-laški meji so besni Lahi brez koristi žrtvovali svoje neizurjene množice. Zdaj so postali nekam previdnejši, ker vidijo, da so vse žrtve brezuspešne. Splošno se sodi, da Lahi preko Soče ne bodo prišli, ker ima naša vojska silne, nepremagljive utrdbe te se je na bojiščih proti Rusom in Srbom naučila najvišje vojne umetnosti, Lahi pa so nevedni in neizkušeni. Tudi naše utrdbe na tirolski meji in na koroško-laški črti so nepremagljive. Na Laškem vlada zato razburjenje in navdušenost za vojno je začela ugašati. Angleži že gradijo Lahe, Francozi se nanje jeze, Rusi pa se izražajo o Lahih zelo zaničljivo. Naše brodoge je že drugič obstreljevalo laško vzhodno obalo, naši hidroplani so poškodovali kolovor v Bariju in Brindisiju, naše torpedovke pa so streljale na skladišče v Monopoli. — Poražene ruske čete se umikajo v Galiciji na vsej črti. Severno od Sieniawe so bili so bili Rusi vrženi celo čez državno mejo. Naši so zavzeli tudi že Rawo Rusko, Żolkiew, Grodek in Komarno ter so se bližali Lvovu od treh strani. Dne 22. t. m. pa je tudi Lvov padel zopet v naše roke. V južnovzhodni Galiciji beže Rusi povsod, dasi se ponekod še upirajo in branijo. Rusi so se umaknili med Dnjestrom, Prutom in Črnovicami deloma že preko meje, deloma prav blizu meje. Kaj je vzrok ruskega bega, ni pojasnjeno. Splošno se misli, da so brez orožja in streliva, ker so ruski anarhisti uničili več tovarov za topove, puške in krogle. Na Ruskem se že pojavljajo nemiri in izgredi in marsikje vlada huda pobitost. Vendar ni še pričakovati, da bi Rusija že sedaj odnehala, nego se bo vojna nadaljevala še na ruskih tleh. — Na Francoskem in v Flandriji se vrše ljuti boji. Angleži so bili pri La Bassée poraženi, pri Arrasu in Neuvillu so vroči boji, pri Ypernu pojo topovi zopet neprestano. — S turškega bojišča ni važnih poročil. Bajše so se Rusi iz Kavkaza zopet umaknili. Izpred Dardanel ni slišati nič posebnega, dasi se vrše manjši boji na kopnem. Srbi in Črnogorci so zasedli v severni Albaniji nekaj mest. Črnogorci so pred Skadrom in na Tarabošu. S srbsko-bosanskega bojišča ni vesti. V obče moramo reči: položaj je danes za Avstro-Ogrsko toli ugoden, kakor še ni bil tekom vse vojne in trdno upamo, da zmagamo na vsej črti. — Na Grškem je zmagala pri volitvah stranka Venizelosova, ki je bil prej za Italijo, a vbodoče zaradi vpada Lahov v Albanijo pač

ne bo več. Gotovo pa je, da pride Venizelos zopet na krmilo. Grški kralj je nevarno bolan. — Bolgarija stavi Rusiji in Srbiji velikanske zahteve za plačilo, da se jim pridruži. Pogajanja so se vnovič razbila. Tudi Rumunija noče stopiti na stran Rusije, ker ji Rusi ne morejo dati, kar zahteva. Danska in Zedinjene države, ki so postajale nevarne, ostanejo še dalje neutralne.

Zaloga živil poleti. Gospodinje, ki jim je ostala še kaka zaloga živil, morajo sedaj, v vročem poletnem času skrbno paziti, da se jim ta živila ne pokvarijo. Moka naj bo na zračnem, hladnem prostoru, kamor ne more solnce. Treba jo je včasih premešati. Če so se zaredili

črvički v njej, jo je treba urno presetati. Fižol in drugo sočivje naj bo na suhem, kjer ni mrčesov. Riž ni občutljiv, glavno je, da ne splesni. Lahko ga imamo v zaprtih posodah. Kavov, kakao in čokolado hranimo v pločevinastih, dobro zaprtih puščicah. Surovo maslo ostane tudi poleti do 8 dni dobro, ako ga imamo v globoki posodi v vodi, ki jo moramo premeniti vsak dan. Posoda naj stoji na temnem kraju. Svinjsko mast hranimo lahko po več let. Nalijmo jo še precej vročo v temne steklenice, ki jih dobro zamašimo in zapečatimo. Napolnjene steklenice lahko spravimo v klet. Preden hočemo mast rabiti, potaknemo steklenico v gorko vodo, potem iztočimo mast v drugo posodo. Olje takisto nalijemo prav do vrha v steklenice, ki jih dobro zamašimo in zapečatimo ter jih položimo v klet, tako da leže. Jajca se dolgo shranijo v apneni vodi. V ta namen nalijemo na pest velik kos živega apna 5 litrov vode, razmešamo to in ko se ustavi, odlijemo apneni vodo, ki jo nalijemo na sveža jajca ter zavežemo posodo. Krompir, ki je čez zimo v topli shrambi ovenel, in je postal nekako mehak, deni 12 ali 24 ur, preden ga kuhaš, v vodo, da se zopet osveži. Odstranjanje sproti vse kalí, ker dajejo krompirju neprijeten okus in grdo barvo. Zračni klet, ako je pretopla; najbolje je, da napraviš večkrat prepih. Ako je klet presuha, jo poškopri večkrat z vodo. Vlažna shramba ni prikladna za krompir, kakor tudi ne za druga živila.

• Priporočamo vsem najtopleje tvrdko H. Suttner v Ljubljani 5, ki je največja razpošiljalnica zlatnine in srebrnine na slovanskem jugu. Zahtevajte cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto!

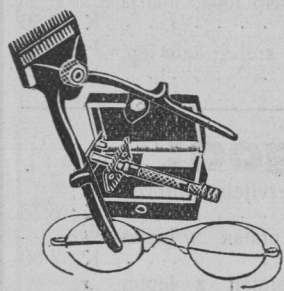
Listnica upravištva: P. n. naročnikom, katerim je potekla s 1. julijem naročnina, smo zadnji številki priložili poštne položnice. Prosimo, **obnovite naročnino takoj.** Ostanite nam zvesti naročniki ter pridobivajte še novih. Ker list „Tedske Slike“ prva dva tedna junija radi oviranega poštnega prometa ni mogel iziti, se vsakemu naročniku zato **podaljša naročnina za pol meseca**, da ne bo nikdo oškodovan. **Begunce** in druge, ki žele, da jim spremenimo naslov, prosimo, da nam poleg novega naslova naznanijo tudi **kraj in pošto prejšnjega naslova**, kamor so prej dobivali list.

Velika svota denarja ⁴⁹¹

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

453
PRIPOROČA SE,
UMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

9/16 **Mazilo za lase**
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji
Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi
se v Kolodvorski ul. 200 ali pa
v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih
zrastejo najlepši lasje. Stekl. po
2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti.
Izorno sredstvo za rast las.
Za gotovost se iamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Redka prilika!

Neobhodno potreben je v vsaki družini stroj za rezanje las, s katerim se lahko reže 3, 7, 10 mm dolgo; lepo ponikljan za K 4, finejši K 4-80, najfinejši K 7-80. - Prvo vrstni aparati za briti: št. 5406 K 1-40; št. 5410 K 2-80; št. 5411 K 4-20; št. 5413 K 5-49; št. 5414 K 8; št. 5415 K 12.

Radi velike zaloge se dobi ceneje.

Samo v prvi gorenjski razpošiljalnici
Ivan Savnik
Kranj št. 175 (Gorenjsko).

Različne trpežne, moderne

moške in
ženske
čevlje.

Pišite takoj po naj-
novejše vzorce za
moške in ženske
obleke ter bogato
ilustrovani **cenik**
zastonj.

«SLAVIJA»

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K. 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.804-25.

—ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsezozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-

novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji,

kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno

zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajocimi se

vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim ško-

dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-

kulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne

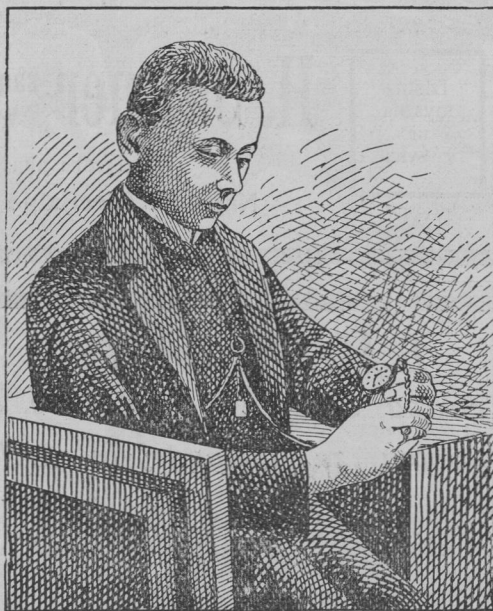
zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Pogreša se:

Andrej Polajnar,

c. kr. domobr. polk št. 27 M. G. A., vojna pošta 48,
od 10. decembra 1914. — Če kdo kaj ve o pogreša-
nem, naj blagovoli sporočiti proti povrnitvi stroškov
Katinki Polajnar, Kokra 33, nad Kranjem.

List „Tedske Slike“ je najbolj
zanimiv slovenski ilustrovani ted-
nik. Razširjajte ga in pridobivajte
mu novih naročnikov!

Vse blago se po starih znižanih cenah prodaja.

Najuglednejša velikanska domača tvrdka.

Najboljše ure sveta!

Spomini na sedanjo vojno.
Birmanska darila. Krstna darila.
Ženitna darila.

F. ČUDEN - Ljubljana.

Delničar švicarskih tovarn za UNION-ure.

Naročite novi vojni cenik s koledarjem, tudi po
pošti zastonj.

DRAGOTIN HRIBAR

457

TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča
naročila ukusno in po najzmernejših cenah;
nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgus-
tom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za
civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem
jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade,
cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

Sedlarje in črevljarske pomočnike

za usnjata dela sprejme tovarna
Thondorf, pošta Liebenau
pri Gradcu.

Obnovite naročnino takoj!

500
Odlikovani na razstavi v Radovljici leta 1914
s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.
Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH:
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Lepa darila

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

Št. 410	Nikelnasta Roskopf ura	K 4:10
	Nikelnasta verižica	K 1:—
Št. 719	Srebrna rem. ura	K 7:80
	Srebrna verižica	K 2:20
Št. 523	Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov	K 12:80
Št. 865	Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka	K 4:40

Za poroko:

Št. 2509	12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju	K 19:—
Št. 478	Namizni nastavek, 47 cm visok kamnom	K 33:50
Št. 1315	Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro	K 12:50
Št. 2296	Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok	K 37:—

Za krst:

Št. 1202 ^{1/2}	trideln. orodje v etuiju	K 9:70
Št. 1202	Pravo srebrno orodje v etuiju	K 15:—
Št. 49	Srebrno pozlačeni obesek za krst	K 5:60
Št. 563	Srebrna zavratna verižica	K 2:—
	14 karat. zlata	K 16:80

Za god:

Št. 2294	Pravi srebrni servijetni obroček masiven	K 6:75
Št. 189	14 karat. zlat prstan z lepim kamnom	K 7:80
Št. 189	Novo zlato, prstan z lepim kamnom	K 3:80
Št. 470	Double zlati obesek, srček	K 1:20

Za gospode:

Št. 788	Srebrna tula ura, dvojni pokrov	K 19:80
Št. 859	14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana	K 32:—
Št. 793	14 karat. zlata ura, fino kolesje	K 44:—
Št. 795	14 karat. zlata ura, dvojni pokrov	K 65:—

Za dame:

Št. 562	Zavratna verižica, srebrna	K 1:80
	14 kar. zlato	K 13:50
Št. 886	150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica	K 58:—
Št. 804	Srebrna damen ura, 6 kamnov	K 9:50
Št. 1548	Srebrna tula raztezna zapestnica z uro	K 25:—

Velika izbira raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — Bogato ilustrovani cenik zahtevajte zastoj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja špecialna trgovina za dobre ure.

Lastna znamka "IKO" svetovno znana.

J. KETTE

specijalna modna in športna priporočila:

LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta števil. 3.

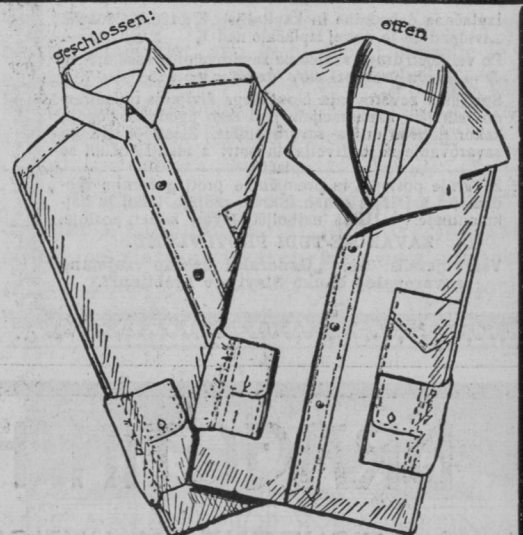
trgovina za gospode in dečke

klobuke
slamnike
čepice
kravate
žepne robce
nogavice

srajce
spodnje hlače
naramnice
palice
dežnike
i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2:50, 1/2 leta K 5:— celo leto K 10:—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3:50, 1/2 leta K 7:— celo leto K 14:—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16:80. Za Ameriko letno 3:25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8. kron. Posamezne števil. 20 vin. Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.